АВГУСТ
30
Среда
1939 он
№ 200 (2900)
Сэн 10 мунгэ

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай ОРГАН.

Aguujixe staxaanovska xydeleenei 4-dexı zileinь ALDARTA OI

ldarta staxaanovska xydeen bolbol manai oronoi geiçeska aradai zoxioonbaiguugiin xydelmerinyydei, komunizmiin tylee, aradai enxe galan ba elbeg zargalta baidalai tylee temeselei orinuudai gaixamşagta xuuhanuudai negen bolzo oroazalşan oloniitiin aguu xye xydeleen myn.

Ene xadaa manai oronoi dai azaxiin uçaastog byxen geroliçeska azal—gaixamilaltanuudiiji xangaxaar alagdahan xydeleen baigaa. duudai voozdь nyxer Staa bolbol Staxaanovcuudai esojuuzna Anxadugaar soçaani deere,—„Ene xyden bolbol teexnike tuşaa uşan yzeliiji ebdeze, xuuşan iliçeske noormonuudiiji, uşan projeektne xysenyydiiji, dberiiin xuuşan plaanuudiiji deze, şine ba byri deede niiçeske noormonuudiiji, jeektne xysenyydiiji, yiledin plaanuudiiji baiguulxa ite tabiza baina. Ene xyden bolbol manai promiişlenь dotor revoliyyce xexe altai baina. Soxom iime staxaanovska xydeleen ndeheeree ugaa gynzegii reiycioonno udxaşanartai xyeen myn baina“—geze, zaan jym.

yxer Staalinai ene istoriika zaabari xadaa xysen s debzelte ba bajarlalgaar gdaza, staxaanovcuudai aarji, soveed aradiiji tuilai jiamzaltanuudta zorigzuulhan zorigzuulhaar baina. Aradai iin xygzelge, produukcad ba ediee xoolol zyilnyyelbeg delbegeer yiledberilen galga xadaa azalai byteesiin altahaa, ton jixeer duldiiana.—„Socializm bolbol nei uşarhaa azaxiin kapitasisteemiiji ilaza şadaxa, a johotoi ba zaabol ilaxa ab? Ene xadaa azaxiin italiis sisteemetei adiidxayi byri ylemze deede zişeeazalai byri ylemze deede esiiji ygeze şadaxa baihan haa. Azaxiin kapitaliis sismedexihee byri ylemze ji produukt oobşçestvodoo ze şadaxa ba oobşçestviiji ylemze bajan bolgozo şaa baihan uşarhaa“—geze, Staalin xelee hen.

e yder, staxaanovska xyenei exilheer 4-dexi zileinь amşagta oi temdegdeze na. Ene xadaa soveed ara soloto praazdnig myn. geregşe 4 zilnyyd—staxaaska xydeleenei ilaltiin zild bolno. Azalai gabijaata inuud, nyxed Staxaanov, vonoos, Bysiigin, M. Deemko ba busad azalai geroinuuyysxegdehen gaixamşag xyeen xadaa BKP(b)-ein, Sod Praviitelьstviin ba xyntytenel geeni nyxer Staalinai en xytelberi doro, ylemze geneer ba yrgeneer delgere Staxaanovska predprijaatid, kombinaaduud, şaaxtd, ceexnyyd ba kolxoozuud, aadanuud ulambyri olon no.

alşadai exe oron—SSSRommunizmiin tyryyşiin faa-socializm gol tyleb bejeegdee. Socializmiin ilaludanь aguujixe Staalinska stituuca soo zakonodaatelьbatadxagdahan baina. Ma oronoi socialiis promiişleniin byteeze gargahan prokcanuudanь, byxii deeree, ondo 1933 onoixihoo 239 uu proceenteer ylyylen han baina. Azalai byteese ol, Staalinska Xojordugaar anzil soo, socialiis promiş ostь deere—82 proc. xyr barilganuudai promiişlenь deere 83 proc. xyrter a hen. Gaixamşagta ilaltai ocializmiin ilaltanuud bol manai oronoi azalşadai ialьna-kyльtyyrne xemь jixeer deeşelyylee. So aradai azabaidaliinь xyy sengelig ba şanga şadal bolgohon baina. Xojordoxi

Tabanzilei zilnyyd soo, yrgen xereglelgiin ed tovaarnuudiiji yiledberilen gargalga—xojor daxin jixe bolhon baina. Ene byxii xadaa Staalinska anxaralai ba staxaanovska xydeleenei aşa myn.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd bolbol Soveed oronoi urda, tuilai jixenyyd ba ton xariuusalgata zoriigonuudiiji tabiba. Tyryy kapitaliis oronuudiiji oiriin 10-15 zilnyydei torşo soo ekonomiiceska talaaraa xyseze, urdanь oroxo zoriigiiji tabiaa. Manai socialiis oron bolbol socializmhaa kommunizmda şatadamzaza şilzen oroigiin şine polosaada oroo. Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei plaan bolbol tus polosaa soo byteen xegdexe aguujixe xydelmerinyydei gaixamşag prograamma myn.

Manai oronoi azalşad xadaa BKP(b)-ein XVIII sjeezdeer tabigdahan zoriigonuudiiji, abtahan togtoolnuudiiji xereg deerenь bejelyylxiin tula geroliçeskaar xydelmerilze, şinenyyd ilaltanuudta şiiden zorinxoi baina. Tiigeed, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsozo, terenei yndehe huuri deere, staxaanovska xydeleeji byri yrgedxen delgeryylne, gaixamşagta ilaltanuudiiji tuilana.

Ulaan-Ydiin PVZ-gei tyryy ceexnyyd, brigaadanuud, staxaanovcuud—azalai geroinuud bolbol yiledberiilingee prograammanuudiiji dyyrgelgede erxim zişeenyydiiji xaruulnad. № 3 brigaadanь, parovooz remoontolgiingoo plaaniiji ylyylen dyyrgene. Tus zavoodoi staxaanovcuud, nyxed Pozdeejev, Beliaajev, Tenenbauum, Noviçkoov, Pozdniakoov ba busad xadaa yder ydereigee yiledberiiin noormonuudiiji 450 proc. xyrter dyyrgene. Selengiin paroxoodstviin „Buriaadai 10 zil“ ba busad paroxooduudanь aşaa zeelgiingee harlin plaanuudiiji ylyylen dyyrgeze baina.

Sydere moontno zavoodoi modo bolbosoruulxa ceexnь, nyxed Mitiyyşinei, Liaaginai brigaadanuud bolbol ynder byteesenyydiiji tuilana. Gadna, tus zavoodoi tyryy staxaanovcuud nyxed Siimonov, Trytkoovski, Paalьşin, Raspoopin, Makruuşin gegşed xadaa yiledberiilingee noormonuudiiji 250 proc. xyrter dyyrgedeg baixa jym. Yiledberiiin ynder pokazaatelьnuudiiji xaruuldag ceexnyyd, brigaadanuud, maşiniistnuud ba staxaanovcuud,—tymer zamai traansportiin, Ulaan-Ydiin dyrbedegeer tahag, şilei zavood ba busad predprijaatinuud deegyyr niieed olon.

Ede byxii xadaa staxaanovska xydeleen ba socialiis sorevnovaaniiji delgeryylhenei rezylьtaaduud myn. Manai oronoi olomiilioon arad, tereentei xamta, Buriaad-Mongol respyybiikiin azalşad—xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmeriiegşed, kolxoozniguud ba slyyzaşçiner xadaa staxaanovska xydeleenei 4-dexi zileinь aldarta oiji şine şine amzaltanuudaar ba xysen tyges debzelteer ugtaba. Byri jixe amzaltanuudiiji tuilaxaar belen baina.

Zygeer, manai xydelmeride jixenyyd dutuunuud bii. Staxaanovska xydeleeji, socialiis sorevnovaaniiji saaşadaa byri yrgeneer delgeryylxe, tereniiji ulam byri maassova bolgoxiin tylee temesexe johotoibdi. Staxaanovska xydeleenei ba socialiis sorevnovaaniin tyges xysete tug doro, zavooduudaa, kombinaaduudaa ba kolxoozuudaa, sovxoozuudaa, brigaadanuudaa staxaanovska bolgoxiin tylee temeseje!

Aguujixe staxaanovska xydeleenei 4-dexi zileinь aldarta oi mandagi

Aldar solonь suurxana

Selengiin paroxoodstviin soloto staxaanovec—Tkaçeenko Plooter Grigoorьjeviç bolbol staxaanovska aldar neriiji abhaar 3 zil ylyytei boloo.

Plooter Grigoorьjeviç bolbol zilhee zilde, yderhee yderte yiledberiiin gaixamşagta pokazaatelьnuudiiji xaruuldag baina.

Nyxer Tkaçeenko bolbol 6-daxi razriadai sleesarieer xydelmeriine, eeriingee nyxertei socialiis doogovor batalanxai. Mynee, yiledberiilingee daabariiji hara byxende 300 proc. xyrter dyyrgedeg baixa jym. Byteehen zyilnyydenь—detaalьnuudanь erxim segnelte abna. Disciplineeree ceex soogoo egeel erximenь. Staxaanovec nyxer Plooter xadaa azalda socialiis johoor xandaxiin, azalai disciplinlijl deede xemzeede bailgaxiin tylee oroldostoigoor temesene.

„Azal xelge—gaxaimşagta zol zargal myn. Exe oronoigoo tylee, terenei ylemze tyrgeneer halbaran xygzexiin tylee staxaanovskaar temeselge xadaa minii, tereşelen, byxii soveed aradai xyndete ujalganь bolno. Exe oronoigoo urdaxi ujalgiiji xyndeteigeer dyyrgexeb, staxaanovskaar xydelmerilxeb, yşee ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulxab»—geze, nyx. Tkaçeenko xeerene.

Nyx. Plooter Grigoorьjeviç bolbol „byteesteigeer xydelmerilxe, kylьtyyrneer amaraxa“ gehen loozungiiji ynexeer bejelyyine. Xydelmeriilingee hyyleer, kinoo-teaatr ba busad kylьtyyrne gazarta oşozo amardag baina. Gazeed, zurnaaliiji regyliaarna unşadag.

Nyxer Tkaçeenkiin xydelmeriiin ooped ba meetodiiji busadta damzuulan ygexenь şuxala.

C. Zavodskoi.

Plaanaa 152 proceent dyyrgebe

Burmnogopromsojuuzai xabaatai tyryy promarteelьnyydenь socialiis sorevnovaanida orolsozo, yiledberi deeree erxim amzaltanuudiiji tuilaza bainad. Tailbariian xelebel, Xoriiin aimagai ceentrdexi „Oktiaabriiin 20-doxi oi“ geze promarteelь bolbol 1939 onoi yngerehen doloon hariin yiledberiiin plaaniiji 152 proceent dyyrgebe.

Tus arteeliiin pravleeniiin tyryylegşe nyxer Şylynoov xadaa çleengyydeigee dunda agitacioonno-maassova xydelmeriiji haitar jabuuldag ba azalai disciplinliiji bexizyylze baina.

Gadna, Zagarain aimagdaxi promarteelьtei socialiis doogovor batalhan jym, tiigeed eneendee sag yrgelze tyryy huuri ezelze jabana.

Andooxinov.

Ulaan tugta brigaada

Buriaadai gigaant—paravoozvagoonno zavoodoi tyryy brigaadanuud xadaa Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei plaan soo xaraalagdahan ugaa jixe zoriigonuudiiji bejelyylxiin tylee, terenei neremzete socialiis sorevnovaanida bygedeeree xabaadanxai. Ulaan tugta № 3 brigaada bolbol byxii xydelmeriilingee şanarai ba plaanaa dyyrgelgeer zavood soogoo tyryy huuri ezelne. Ene brigaadiin naçaalьnig nyxer Briiker xadaa brigaadiinxidaigaa dunda azalai disciplinliiji ba agitacioonno-maassova xydelmeriiji hainaar tabihanaigaa rezylьtaadta, staxaanovcuud ba udaarniguudaar niieed olon boloo.

Sleesarьnyyd, nyxed Ivanoov ba Noviçkoov gegşed yiledberiilingee noormonuudiiji 200-220 proceent dyyrgened. Ede xojor nyxedyyd bolbol eehediingee erxim xydelmeriiin tylee „Staalinska uriaagai udaarniguudai“ znaçoogoor şagnagdahan baina. Myn tereşelen, sleesarь nyxer Vtaçeenko xadaa yder byxende noormojoo 250 proceent xyrter dyyrgene. Edenhee gadna, tyryy xynyyd—staxaanovcuud, udaarniguud olon.

Tus brigaada xada tuilahan amzaltajaa saaşanь byxezyylze, byri erxim amzaltanuudiiji tuilaxiin tylee temeseze baina.

VAS.

ДА ЗДРАВСТВУЕТ СССР — НЕПРИСТУПНАЯ КРЕПОСТЬ СОЦИАЛИЗМА!

ZURAG DEERE: „Iskyysstvo“ geze izdaatelьstvaar gargagdahan şine plakaad. (TASS-iin fotoxrooniko).

Tookarьnuud—staxaanovcuud

Ulaan-Ydiin paravooz-vagoonno zavood xadaa Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida tyryylen orolsohon baina.

Ende, staxaanovcuudai ba udaarniguudai zergenь yder byxende yrgedene. Edener xadaa yiledberiiin şine noormiiji xododool ylyylen dyyrgene.

Zavoodoi armatuurna ceexiin staxaanovcuud—tookarьnuud nyxed Koteleevski ba Potaapov gegşed Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolson, azalai şine noormiiji sag yrgelze ylyylen dyyrgexe ujalganuudiiji abhan baina. Mynee, edener bolbol ceex soogoo egeel tyryy huurida jabana.

Nyxer Koteleevski, ydereigee yiledberiiin noormiiji 250 proceent xyrter dyyrgene, myn tereşelen, nyx. Potaapov xadaa 220 proceent xyrter gyisedxedeg.

Tus ceexiin xydelmerişedei dunda staxaanovcuud ba udaarniguud olon, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaaniin tug doro, yiledberiiin byri ynder amzaltanuudiiji tuilaxanь labtai baina.

C. Ced.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Germaanida xehen japoonsko proteest

Tookio, aavgustiin 27. (TASS). „Asaaxi“ gazeedei medeeselei johoor, aavgustiin 25-nai yder, miniistrnyydei zasedaaniiin hyyleer, gadaada xeregyydei miniistr Ariita bolbol Beerlindexi japoonsko posooldo iime telegraamma elьgeegee: „Dobtololsoxogyin tuxai doogovoriiji Germaani ba SSSR xojoroi xoorondo batalalga xadaa japoono-germaanska antikominteernovske paaktda esergyy xarşa baina. Tiimehee germaanska praviitelьstvodo proteest xegtii“.

„Jumaniite“ gazeedei proteest

Pariiz, aavgustiin 27. (TASS). „Jumaniite“ gazeedei redaakca bolbol gazeedei garalgiiji xorihon tuxai proteest medyylhen bişegteigeer, francuuzska gazeedyydei nacionaalьna federaacada xandaba.

Jygoslaavska şine praaviitelьstvo

Pariiz, aavgustiin 27. (TASS). Belgraadhaa medeesegdehenei johoor, jygoslaavska şine praviitelьstviin premьjeerte Cvetkooviç ylee, orologşodonь xorvaatska oppoziiciin liider Maaçek oroo. Gadaada xeregyydei miniistrte Markooviç zandaa.

Praviitelьstviin sostaavta 11 seerbnyyd, 5 xorvaaduud, 1 myssalьmaanin, Sloveeniiin 1 tyleelegşe orobo.

Iteali, Japoon, Aangli ba Fraanciin posoolnuudtai Giitler uulzaba

Beerlin, aavgustiin 27. (TASS). Germaanska informacioonno biyroogoi medeesehenei johoor, Giitler bolbol aavgustiin 25-nai yder, Ribbentroopiin xabaadalgataigaar Itaali, Japoon, Angli ba Fraanciin posoolnuudtai uulzaba.

Greecedexi vojeenne xemzeenyyd

Afiina, aavgustiin 27. (TASS). Divizioonno maneevrnyydiiji yngergexiin tulada, 1936 ba 1937 onuudai tatalgiin zapaas—artilleriistnyyd, 1934-1937 onuudai tatalgiin kavaleriistnyyd, 1935-1937 onuudai tatalgiin telegrafiistnuud, 1939 ba 1940 onuudai tatalgiin pexotiincuudiiji tataba.

Greecedexi xynzon xadaa eehediingee myngenyydiiji baankanuudhaa abza exilee.

Rezerviistnyydiiji tatalga

Briysseelь, aavgustiin 27. Beelьgide rezerviistnyydei goritoi kontineentnyyd tatagdaba. Eeriingee çaastьnuudta busaza jabahan seregeixideer byxii vokzaalnuud ba poojezdnuud dyyrenxei. Xeden olon hurguulinuud ba gernyyd kazaarmanuud bolonxoi. Traansportna xeregselei mobilizaacalga exilee.

(TASS)

Poolьsko-germaanska xarilsaan

Beerlin, aavgustiin 27. (TASS). 14 passaziirnuudiiji abaad, Daancighaa Beerlin teeşe niideze jabahan, germaanska passaziirska samolioodiiji ysegelder poolьsko vojeenne koraablьnuud buudaa geze germaanska gazeedyyd medeesene.

* * *

Varşaava, aavgustiin 27. Poolьsko aagenstviin medeesehenei johoor, ysegelder Ostrolioonko goorodoi raioondo (Belostooksko vojevoodstvo) germaanska patruulь bolbol Poolьşiin xiliiji ebdeze, Poolьşiin territoorido nege kilomeetr orood, poolьsko pograniiçna otriaad teeşe pylimioodoor buudaba. Buudaldaan bolhonoi hyyleer, patruulь bolbol otriaadai komandiirai xyyriiji ba pyliimioodoo poolьsko territoori deere orxiood, Vostooçno Pryyssi teeşe arilhan baina.

Eneende proteest xexiiji Beerlindexi poolьsko posoolьstvodo zaabari ygtebe.

Ysegelder, byleg germaanska diversaantnuud Deede Sileeziin Şçigloovo, Cvadenciice, Devoomovo ba Şmiine raioonuudta poolьşiin xiliiji ebdebe. Germaanska praviitelьstvodo proteest medyylegdebe.

Ysegelder, Xeele geze poolьsko xaxad arai deere germaanska vojeenne gidroplaan, Gdiinske poort deere „Xeinkelь“ tiipiin germaanska vojeenne samoliood yzegdeed, Daancig teehee niideze jirehen, xeden germaanska gidroplaanuud Radioovo deere yzegdehen baina. Poolьşiin zeniitne artilleeri buudaza, ede germaanska samoliooduudiiji Germaani teeşenь namnahan baina.

(TASS).

Germaanska graazdanguudai, poolьşohoo busalga

Pariiz, aavgustiin 27. (TASS). Varşaavahaa medeesehenei johoor, Poolьşodo huuhan olonxi graazdanguud ysegelder Germaani oşobod.

Aanglidaxi neemcyyd germaani oşobooi

Loondon, aavgustiin 27. Germaanska posoolьstvo bolbol oronoo darii busagtii geze, Aanglida huuza baidag neemecyydte duradxaba. Aangliiin zyynxoito taliin poortnuudta aşaa xylieeze baihan germaanska syydnenyydiiji darii sagaa Germaanidaa busaza jiregtii gebe. (TASS).

„Sengelig xyxiyygeer azahuuxada—xydelmerişji bytesetei baidag“ (Staalin)

Bajar Norbuujev.

Geroinuudai oron

Maila, xada, sarьdaguudmnai
Molibdeen Volьfraamaar elbeg jym.

Aguu uuzam oromnai
Alta myngөөr bajan jym.
Ynder buural taigamnai
Ynete bulgaar olon jym.
Uuzam yrgen taladamnai
Urgil seseg halbarana.
Yber zalga taigadamnai
Yzem zimes urgana,
Segeen nomin Baigaldamnai
Sente zagahad bairaina.
Gaixamşagta teexnikiiji şudalhan
Geroinuud-baatornuud urgana.
Azalai rekoordii tuilagşa
Aldarta staxaanovcuud debzene.
Suuta bajan orondomnai
Socializmiin baidal mandaal!

✦ ☆ ✦

Ворошиловска всаднигуудай марш

Жэдэ, Закамин, Яруунын
Жэгдэ, талын харгыгаар
Ольгом моридойм туруунинь
Тооһо татаа зулгыгаар.

Припев:
Эй, Ворошиловскоор
Эй, Буденновскоор
Табяа—колхознигууд
Манай всаднигууд.

Колхоз-нангин ажал дээрээ
Сүү гараганал, дуулахаар.
Бэлэн байнал добтолхоороо
Хуу боевой Косилкоор.

Припев:
Эй Ворошиловскоор
Эй, Буденновскоор
Табяа—колхознигууд
Манай всаднигууд.

Дайсан—хорото доройнууд
Магад һэдэхэл дахихаар.
Улаан Хасанай геройнууд
Манаа дууднат, сталинскаар.

Припев.
Эй, Ворошиловскоор
Эй, Буденновскоор
Табяа—колхознигууд
Манай всаднигууд.

Эмниг моридойм туруунинь
Хурсал, найдыт, сабшахаар.
Ильки, Закамин, Яруунын
Энгэр талааршь дабхихаар.

Припев,
Эй Ворошиловскоор
Эй Буденновскоор
Табяа—колхознигууд
Манай всаднигууд.

Dabaa Dambiin.

Staxaanovskaar azallan, xasaanskaar soxixobdi!

Seserlig haixan Soveed oromnai
Seseg nabşaar halbaran bainal omogtoi
Staxaanovska gaixamşag bytөөsete azalnai
Saaşadaa yrgeden ilanal xabatai.

Tomonuud jixe zavooduud nerjenel
Omog şangaar gydoogonь xaşxarnal
Xada uulanuud şuluun nyyrheer xarjalnal
Staxaanovcuud-şaxtioornuudai xydelmerinь burjalnal.

Barxagar utaaji buşxuulan jabanal parovoozuud
Bardamaar omogoor duulanal staxaanovec-maşinilst
Xyxe dalaigaar tamarnal flooduud
Xabatai orjolnoi matroosuudai gaixamşag azalanь.

Xaliuurama tariaalan xabtagai uuzam daidaaram
Kombain maşiinanuud xynxinөөd xyseteil
Enxe mynxe bajan uuzam niutagtam
Edir nyxedeim ajalgan duunuud xyxiyyteil.

Tyrel xani voozdь Staalin—baatar
Tymen araduudiiji ilaltada xytelnel uragşanь
Daxin daxin saaşaa ilaltanuudiiji tuilaxiin
Dura xyseinai şangadanal, xysemnai zagsanal.

Teneg samurainuud-agreessornyydei dailaxaa jiree haanь
Tymer suurgata xiliimnai alxaxaa hedee haanь
Buugaa gartaa bariaad bodoxoor belemdi
Staxaanovskaar azallan, xasaanskaar soxixobdi.

Duulajiil duugaa aguu Staalin tuxaigaa
Duulajiil nyxedyyd, Soveed arad tuxaigaa
Staxaanovcuudai oronoim hyrte xysen badarnai
Suuriaan duumnai delxei dyyren niidenel.

DEMBEREL CEREETEREI
Zagarain aimagai, Xaraşiberei xysed bişe dunda hurguuliin huragşa.

Exe oronoo magtanam

Aguu jixe exe oronoo magtanam.
Aidar xyndete aba Staalinaa xyndelnem.
Ariuuxan ulaan Kreemliiimnai Odon,
Ajatai xursaar majaagtan tujaatanal!
Seseer xytelnei voozdьnuudnai daxuulaad,
Sexe haixan zamaar mynxedөө.
Staalinska sine Konstituucamnai tolotood,
Sesen xuulijaa manduulnal mynxedөө.

Xysen, hurguuli, azal bexi baidalnai,
Kommunils zamaar ulam xygzene xabatai.
Baatar doriuun geroinuud, ulam urganal urmatai,
Bataar, aliş berxeşeeliiji daban niidenel omogtoi.
Exe oronoigoo bajaniiji xaraxadaa,
Edir nahamni omogoor orjolnoi.
Enxe doriuun exe orondoo jabaxadaa,
Eneergi xysem erşeden zagsanal!

Xaliuuran urgahan kolxoozoimnai tariaan,
Xyxiyyn sedьxeliimni bajaraar xaliaanal!
Staxaanovska suuta myrliseөn delgeren,
Sedьxel zyrxiim ilaltada zorigzuulnal!
Ariuuxan şaajagşa gol myreneim,
Ajatai jalaizama dolginiinь ebxeren!
Uuzam sylөөte manai baidaldal, miralzaad,
Urmatai bajartai urdana dyyren.

Aguu jixe exe oronoo magtanam.
Aidar xyndete aba Staalinaa xyndelnem.
Ariuuxan ulaan Kreemliiimnai Odon,
Ajatai xursaar majaagtan tujaatanal!
Seseer xytelnei voozdьnuudnai tyryylen,
Sexe haixan zamaar mynxedөө.
Staalinska şine Konstituucamnai halbaraad,
Sesen xuulijaa manduulnal bataar.

Nima Oçiiro[illegible]

Zargalai duuji duulanam!

Bajasxalanta xyxiyyn orono
Bata barisaata byle soo,
Biltarma zargalaar omog
Buriaad aradnai xyxiyyn,
Baatar şamalgaa magtaza
Bajaraa xyrgen bainal daa!
Araduudaim zargalai duuna
Aldarta geroinь boloo ş
Aleksei Staxaanov suutailşi
Amzaltaar dyyren azalaiga
Ariuun ulaan tugiiji
Ajaar deere yrgөөşe
Erxim tyryy garaişni
Ilaltiin ajalgan nerjenel!
Baatar geroin aldarii
Byxii delxei taninxalil
Bajaraar aldariiş magtaza
Buita delxei duulanal!
Amzaltaar dyyren azalaigaa
Ariuun ulaan tugiiji
Ajaar deere yrgөөşe
Erxim suuta geroimni,
Edir zaluugai ajalgaar
Inaglaza baataraa duulahan
Buriaad aradai belegiiji
Barin, xyxin bainaibil
Zolto haixan yjiingөө
Zargalai duuji duulanam!

✦ ✶ ✦

Zarbuujev C[illegible]

Staxaanovec
(duun)

Sesen zugaa nairuuldag
Sogtoi staxaanovec nyxernil,
Seseg saadaar halbardag
Sengyy uuzam niutagnil.
Enx ren hurgan xygzөөdeg
Exe tyrel niutagnil.
Naada enleede delgeedeg
Nahanaim xyxiyyn nyxer jy[illegible]
Narata delxeji şimedeg
Namzaa soveed niutag jym.

— ✿ —

Zarbuujev C.

Xabar

Boizomuurxanii xaranab
Byzeglen deere xatarna,
Şingen suuriaan duugaa
Şinxinyylen zirgene.
Xabarai sagal dulaanil
Xabarxaza duulana,
Urgil seseg şimegtei
Uuzam niutagaa magtana.
Tariigaa urid gyisөөgşe
Tyryy brigaadam suurxana,
Erxim tyryy xydelegşe
Udaarnig—staxaanovcuu[illegible]
aldarşa[illegible]

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar Seessi.
ZURAG DEERE: zasedaaniiin zaal soo.
(Mixailovoi foto)

Soloto staxaanovec

Zavoodoi gydooguudiinь xyseteigөөr xynxineze, xydelmeridөө garaxiiji uriaaina. Gojo haixanuudaar barigdahan, şinenyyd baişanguudai yydenyydiinь neegdeze, tedeen soohoo, bardam xyxiyyn, omogoi oxioor badarma xynyyd garza, uriaalan baihan azalai yderiiji, xyndeteigөөr, xyxiyygeer ugtanad. Xydelmeridөө exilen orono. Tedenei dunda, olomiilioon soveed patriooduudai negeniinь—Ulaan-Ydiin PVZ-gei soloto staxaanovec—nyxer Pozdeejev Boriis Zaxaarovic gegşe bii.

Tere xadaa zavoodoi instrymentaalьna ceexte xydelmerilne. Ene ceex bolbol niieed hainaar oboruudovaalagdanxai, tiimehee, kylьtyyrne ba zoxistoi. Naranai ba elektriiçestviin gerelnyyd jalarana. Stanooguudiinь tolotono. Ende, zoxioon baiguulalgiin azaliiji jabuulxa argabaidalnuud byrin bii. Tiigeed şji, iime gazarta xydelmerilxede, ugaa urmatai, tonşji xabatai baina.

Nyxer Pozdeejev bolbol mynөө zilde, ene yder—aavgustiin 31-de gurban ton jixe oinuudiiji bajartaigaar temdegleze baina. Negeer, aguujixe staxaanovska xydeleөn exilheer 4 zileinь aldarta oi bolbo. Xojoroor, өөrөө xysed xorin xojor naha xyrebe. Gurbaar, bişiixan Jevgeeni xybyyniinь nege harata bolbo.—„Ede oinuudiiji, staaxainovska amzaltanuudaar, xyxiyysengeligeer, bişiixan Jevgeenijee gar deeree byybeelen yrgelgөөr ugtaab“ — geze, omogorxon xөөrene.

Ynexөөr tiime, Boriis Zaxaaroviç bolbol aldarta oinuudiiji erxim ilaltanuudaar, baragdaşagyi bajaraar ugtaba. Terenei xydelmeri, azabaidal tuxainь todorxoilon bişexe xeregtei baina. Nyxer Pozdeejev bolbol 1935 ondo, aguujixe Paartiiin ynen tuhalagşa — Leeninske-Staalinska komsomooloi Centraalьna Komiteedei pytioovkoor, Buriaadai gigaant—Parovooz-Vagoonno zavoodto elьgeegdehen baigaa.

Tere geheer, endee, instrymentaalьna ceexte le sag yrgelze xydelmerilөө. Ynder kvalifikaacatai gy, ali 7-doxi razriaadai tookarь tula „DIP-200“, „Xalьbryyk“ geze, sloozno stanooguud deere xydelmerildeg boloo hen. Nyxer Pozdeejev bolbol tere darii, todorxoilon xelebel, xydelmeridөө oromsooroo—1935 onhoo exilze, yiledberiiin yndernyyd bytөөsenyydiiji tuilaza, aldar soloto staxaanovska neriiji oloo hen.

Hara, zilei yngerxe byri, Pozdeejevei yiledberiiinь bytөөse ulam urgahan baigaa. Bytөөn xehen produukcanuudainь şanar xadaa erxim hain segneltiiji abdag hen. Tereşelen, produukcanuudai өөreinь yniiji sag yrgelze bagadxaza şadadag baigaa. Ede byxii xadaa „stanoogoi kapitaan“—tokaarьna stanoog deere xydelmerildeg, staxaanovec Pozdeejevei udaarna xydelmeriiinь amzaltanuud bolno.

BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomzonuud, xyn tyreltenegeeni nyxer Staalinai zaabarinuud bolbol Soveed aradiiji şine şine amzaltanuudta zorigzuulaa. Exe oronoigoo ynen partiood Pozdeejev bolbol bahal tuilai jixe—yiledberiiin ba poltiiçeske debzelteer tedeniiji ugtaza, Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete aguujixe socialiis sorevnovaanida tyryyşeer orolson, socialiis ujalganuudiiji abaa hen.

Ynen ygejөө ygeze, socialiis ujalga abalga—ton xyndete ba egeel xariuusalgata xereg myn, tereentejee xamta, ereenь zaabol dyyrgegdexe johotoinь xendeşji medeeze baina. Tiimehee, Boriis Pozdeejev bolbol abhan ujalganu[illegible]aa amzaltataigaar dyyrgex[illegible]la, ton energiiçneer, st[illegible]kaar xydelmeriine. My[illegible] Boriis xadaa yder y[illegible]өө yiledberiiin daabariiji 450 proceent xyrter dyyr[illegible]ne. Azalai bytөөsiiji deeşel[illegible] produukcanuudai şanariiинь yrgelge, tedenei өөreinь yniiji bagadxalga g. m. şuxaliin şuxala xydelmerinyydiiji xangaza şadaba. Xamta deeree, zavoodoi ypravleeniiin ba profsojuuzna zabkoomoi zyghөө 6-7 daxin şagnagdaa.

Terenei bytөөn xehen zyilnyyd—instrymeentnyydiinь otliiçno segneltiiji abna. Tiime ynder segneltiiji abxa dyyren erxeteişji baina. Zişeelxede, nyx. Pozdeejevei garaar garhan—fosoonno ba busad olon janziin kalibrai „aankerna meçikil“ geze instrymeentnyydiinь xaraxada,—ene manai oronoi oteeçestvenno instrymeentnyyd geeşe, tedeniiji, Leeninske-Staalinska komsomooloor xymyyzyylegdehen, soloto staxaanovec bytөөn xee jym—geze omogorxol tyrene, tere xadaa xynyydiiji urmaşuulan bajarluulna. Pozdeejevei staxaanovska aldar soliinь dalaisiiji yrgedxene.

Staxaanovskaar xydelmerilegşed xadaa staxaanovska zaarabotno xylehiiji abna. „Xen xydelmerilneb, tere xyn abxa; xen xydelmerilnegyib, tere abxagyi“ gehen, kommuniis oobşcestviin tyryyşiin faaziin—socializmiin prinicipiiji, ilaltiin zamuudaar halbaran xygzeze baigaa manai oronoi zoxioonbaiguulagşa arad bejelyylne, tere xadaa socialiis oobşcestviin ebderşegyi nangin zakoon—socializmiin epooxodoxi, aradai zoxioon baiguulalgiin tyges xysete tug myn.

Nyxer Pozdeejev bolbol ynder zaarabotno xylehiiji abna. Haranuud dyyrene. Xynyydei bytөөn xehen xydelmerinyydeinь rezylьtaaduud taabelьnuud deere xadagdana. Tedenei dunda, Boriis Zaxaaroviçiin aldar neriijinь olonobdi. Bytөөsteige[illegible]xydelmeriiheneinь itooguudiinь iime baina: [illegible]joo 400 yl[illegible]ytei proceent dy[illegible]genxei, hariinь x[illegible]—1000 vlyytei tyxeri[illegible] baina. [illegible]xamşagta pokazaatelь! [illegible]axaa[illegible] zaarabotno x[illegible]

Soveed aradai aza[illegible]inь xyxiyy sengelig, kylьtyyrne ba bajan boloo. Tereşelen, Boriis Zaxaaroviç xadaa iime aguu haixan azabaidalai aşa tuhiinь, bodotoor, johotoigoor yzөө, xaraa, өөrөө bahal tiime şanga şadaltai ba enxe amagalan azabaidaltai baina.—„Xydelmerilneb, xyxiyy sengeligeer azahuunab“—geze, Boriis bolbol bajartaigaar, xyxiyyteigeer xөөrene.

Terenei ger sooxinь, ton kylьtyyrne. Paaraar dulaasuulagdadag, dyrben dabxar şuluun gerte bairatai. Bairanь xamag xeregselnyydeer, (vaanna ba busadaar) xysed oboruudovalagdanxai jym. Gerei predmeedyydeer elbeg baina. Patifoon, velosipeed, fotoappraad, gertexi biblioteeke ba busad olon kylьtyyrne predmeedyyd olo-oloor xaragdana, jalarna. Soveed byliin kylьtyyrne azabaidaliinь iime baidag. Esege, exedee erxexen, patrioodoi xybyyn patriood—bişiixan Jevgeeninь urmataigaar untana. Esege, exenь enxerne, bajarlaldana.

Nyxer Pozdeejev Boriis Zaxaaroviç bolbol өөriingөө dabar[illegible] xiin t[illegible] delme[illegible] goo [illegible] siin [illegible] otliiç[illegible] geze [illegible] tolgaat[illegible] uçes[illegible] beriiin asuudainuud tuşaa ratuudnuudiiji unşadag, şu[illegible]dag baixa jym. Aguujixe [illegible]nin-Staalinai Paartiiin çleen[illegible]dei kandidaadta oroxoor b[illegible]xeze baina. Obşçeestvenne [illegible]delmeride aktiivnaar xand[illegible]na.

Tiigeed, xyxiyyn sen[illegible]geer ba kylьtyyrneer ama[illegible] Sagiiji ton zybөөr, plaanal[illegible]ioor xereglene. Nege hara 7-8 daxin kinoo-kartiiniiji [illegible]rana. Teaatr, Ciirk, Myzei [illegible] kylьtyyrne gazarnuudta [illegible]sagta oşodog baina.—„M[illegible] exe orondo—SSSR-te xy[illegible]merilelge, azahuulga—[illegible]xamşagta zol zargal [illegible] Yşөө hainaar xydelmeri[illegible]naiduulnab“—geze, nyxer [illegible]riis Zaxaaroviç xelene.

Soloto staxaanovec, nyx[illegible]deejevei xydelmeriiin m[illegible] ba oopegiiji bygediin şa[illegible]ri bolgozo, azalai iime[illegible] geroinuudiiji ton oloor [illegible]laja. Tuilai tyrgen teen[illegible] uragşaa dabxiza, şine aguujixe ilaltanuudta tyges[illegible] seteigөөr zoriiji!

C. D[illegible]

Anglo-fraanko-soveed xelseeryyd tuxai nyxer K. Je. Voroşiloi xehen xөөreldөөn (intervijyy)

...veestiiin" sotruudnig bol- Soveedei vojeenne missiin ...a nyxer Voroşilovto xe- ...suudalnuudtaigaar xanda- ...ba nyxer Voroşilov xadaa ...denь iime xariuunuudiiji ...en baina.

...uudal. Aangli ba Fraan- vojeenne missinyydtei ...en jaaza dyyreeb?

...iuu. Serьjoozno arsaldaa- ...al garhan deerehee, xelseen ...daba. Vojeenne missinyyd ...vaahaa gedergee busaa.

...udal. Ede arsaldaanuud deerehee garhiijinь me- ...bolxo baina gy?

...iuu. Soveedei vojeenne ...t bolbol SSSR xadaa ag- ...ornyydtei nege xiletei bi- ...han deerehee, tereenei ...yydiiji poolьşiin territoori ...yr tabiaa haanь, Fraanca, ...al ba Poolьşodo tuhalam- ...yyle şadaxa baina geze ...on baina, jyyb gexede, ...ornyydei seregtei so- ...eregei dyteleldeze oşo- ...e zam ygei. Yngerhen ...n dainai yjede angliiiska ...erkaanska seregyyd bol- ...raanciin territoori deere ...ovalaxa argagyi baihan ...ee, Fraanciin zebsegte ...ydtei vojeenne sotruud- ...odo xabaadaza şadaagyi ...baina, tereendei adli ...tel zebsegte xysenyyd ...xerbee Poolьşiin terri- ...deere tabigdaagyi haa, ...ba Fraanciin zebsegte ...ydtei vojeenne sotruud- ...odo xabaadaza bahal ...gyi baina.

...pozliciin ton zyb bai- ...ltar, francuuzska ba an- vojeenne missiinyyd soveed missiiin iime ...do zybşeegeegyi, tiixe- ...ьbo praviitelьstvo bol- ...SR-hee vojeenne tuha- ...ereglenegyibdi, abxaş- ...geze sexe medyylhen

...uşarbaidal xadaa SSSR ...oronuudai vojeenne so- ...estviiji bolzo bolxo ar- ...olgoo.

...daanuudai yndehenь ...e baina. Eneen deere ...şji tahaldaa.

...dal. Xelseenei yjede, ...do boro bodoloor ba ...e materiaalnuudaar tu- ...tuxai xelsegdeegyi gy?

...uu. Ygei, xelsegdeegyi. bodoloor ba vojeenne ...nuudaar tuhalamza xa- ...aldaanai xereg geeşe, ...do boro bodoi ba vo- ...materiaalnuudiiji ygexiin xariisan tuhalaisaxa tu ...t batalahanai xereg ...өө busad xeden gy- xariisan tuhalaisaxa ...akt, jamarş vojeenne konveencilji Japoontoi batalahan bişe aad, Japoonoi Xitadtai dailaldazaşji baigaa haa, tereende xojor zilei torşo soo boro bodoinuudiiji ba vojeenne materiaalnuudiiji xudaldaza baina xajam. Xelseenyydei yjede boro bodoinuudaar ba vojeenne materiaalnuudaar tuhalaxa tuxai bişe, xarin seregyydeer tuhalaxa tuxai xelsegdehen baina.

Asuudal. „Deili geraalьd"gazeedei diplomatiiçeska şinzelegşe iigeze bişene: Poolьşiiji samoliooduudaar ba buu zebsegeer xangaxaar, Ulaan Aarmiiji xile deere belen bailgaxaar SSSR belen gy geze Aangli ba Fraanciin vojeenne missinyyd xadaa soveedei vojeenne missiihee asuuxadanь, soveedei vojeenne missi eneendenь iigeze „Dainai exilhen darii zyyn - xoito talahaanь Viilьno ba Noovogryydegiiji, zyyn - urdahaanь myn Lьvoovsko, Tarnapoolьsko ba Stanislaavska vojevoodstvonuudiiji okkypiirovalaxa baina, tede raioonuudhaa Ulaan Aarmi bolbol, xeregtei boloo haanь, poliaaguudta ujeenne tuhalamza yzyylxe baina" geze xariuusahan meteer bişehen baina.

„Deili geraalьdiin" diplomatiiçeska şinzelegşiin ene medyyligiiji ta jamaraar xaranat, ene xadaa bodoto ynen xeregte taarana gy?

Xariuu. Ene medyylge exinuhee hyyl xyrtereө xudal, eneennei aavtor—buzagai xudalşan geeşe, өөringөө diplomatiiçeska şinzelegşiin ene medyylgiiji toiilogşo gazeed—xudalşa xardaaşa gazeed geeşe.

Asuudal. Reiter aagenstvo raadioogoor iigeze medeesene: „Myneeeer, Voroşilov bolbol, SSSR ba Germaani xojoroi xoorondoo dobtolsoxogyin tuxai doogovor batalhan deerehee, soveed praviitelьstvo bolbol Aangli ba Fraancatai saaşadaa xelseen xexeнь yregyi geze toolono geze angliiiska ba francuuzska vojeenne missiinyydei xytelberileegşedte medyylbe".

Reiter aagenstviin ene medyylge zyb gy?

Xariuu. Ygei, zyb bişe. Germaanitai dobtolsoxogyin tuxai paaktiiji SSSR-ei batalahan deereehee, Aangli ba Fraancatai xegdeze balgaa vojeenne xelseen taharaa bişe, xarin urda ortoşogyi olon ondoo hanalnuudai garhan deerehee, Fraanca ba Aanglitai xegdeze balgaa vojeenne xelseenei muxardalgada orohon uşarbaidalai rezylьtaadta, SSSR bolbol dobtololsoxogyin tuxai paaktiiji Germaanitai batalahan baina.

Советскэ союз дотор

...нскэ, Могилевскэ, Го- ...областьнуудhaa Даль- ...сток нүүжэ ошогшод— ...нгуудай эшелон Осиска ССР) гараба. Приморьеын, Читын областиин түлишын промышленностиин хүдэлмэридэ мянганhaa дээшэ хүнүүд шобо.

(Х. 16)

BULIGDAŞAGYI ARAD

„Albaaniiji italьjaanska faşilzmaar ezemdehenhee xoişo 4 hara yngerbeşji, albaanska arad xadaa buligdaagyi zandaai ylene ba ylexeşji baina"—geze, Albaanida italьjaanska okkypaaciin negedexi itooguudta zoriuulagdahan statьjaa soogoo, angliiiska „Mençeester gardiaan" gazeedei korrespondeent bişene.

Provincada,—korrespondeent bişene,—okkypaantnuudta duragyidelge şangadana. Xadada azahuugşad bolbol niuusa gazaria, olontooto buu zebsegyydiiji niuuhan baina. Өөhediingөө exe oronoi zavilsima bişe baixiin tylөө temeselde vestypaalxiin tula, zoxid momeentiiji bygedөөreө xylteeze bainad. Sag soogoo temeseegyi haa, ton ylyy şuha asxaralgada abaaşaxa geze arad medene. Eneen tuxai gooroduudai yylicenyydteşji sonosozo bolno.

Itaali bolbol mynөө, Albaaniiji şangaar koloniizaacalgada orobo. Tende 10 miangan italьjaanska seregyydiiji abaaşaxa geze xaraalagdahan baina.

Itaali xadaa Albaanidaxi vojeenne beledxelgenyydte ugaa jixe anxaralaa tabina. Tiraanda, niutagdaxi aerodroom bolbol xojor daxin yrgedxegdөө, Dyraccoodo, Valoondo ba Skyçaarada şine aerodroomuud barigdana. Albaanska partizaanguudta,—korrespondeent bişene,—negexenşji taanka baixagyi gebeşji, italьjaancuud bolbol Albaanida protivotaankovo olon tooto pyyşkenyydiiji, ponfoonuudiiji, xynde artilleeri, bojepripaasuudiiji abaaşana. Albaanida xaragiinuudiiji barixiin tula 8 miiliion şaxuu fyynt sterliingnyydil gargaşaxiiji beldenebdi geze italьjaancuud sonosxobo. Xojor xaragiinuud jaaraltaigaar barigdaza baina, negeniinь, Valoonhoo Gьinokaateer xyrter, nygөөdiinь Dyroccoohoo Korilv xyrter. Ede xojor xaragiinuud bolbol vojeenne udxaşanartai ba Greecetei zergelhen xilehee xeden kilomeetr zaitaigaar yngerhen baina. Xaragiinuudiiji bariiga,—korrespondeent temdeglene"—oosiiin" derzaavanuudai jireedyin plaanuudiiji gerşelne. (TASS)

XITAD ARADAI GEROINUUD

Xitadai 450 miiliion aradta esergyy şine deermedelgiin dainiiji exilexedee, japonsko vojeenşçine bolbol ene aradiiji hula geze naidahan baina. „Xitad—ene xadaa elehen sooxi dalai" geeşe geze toiluur zyrxete japoonsko generaalnuud medyylee hen. Xitadiiji ba tereenei aradiiji dailan abxa jabadaliiji xyngen ekspediciioonno jabalga geze tedener xaradag baigaa.

Vojeenşçiniin xoohon hanalai tylөө japoonoi arad bolbol xojor zilei torşo soo xeden zuugdaa miangaad xynyydee aldahan baina. „Buugaa barigtii", „Negedegtii"—gehen zamxaraşagyi uriaa Xitadai gooroduud ba dereevninyydeer duuldaza baina. Ysegelder jyyme medexegyi ba daralaitada baihan kyliinyyd, xydelmerişed, zaxiin posiologuudai zagahaşad bolbol buu zebsegyydiiji gartaa bariza, xitadai aarmiin zyrxete bojeecyyden bolno.

* *

Ene xadaa Şanxain tylөө baildaanai yjede bolhon uşar. Çapeiji ysed şanga baildaan bolzo baigaa. Jukon-Rood yylicede bexizehen, byleg xitad seregyyd japoonsko otriaadai ataakanuudiiji gederge soxizo baiba. 18 çaasai torşo soo japooncuud bolbol xitad soldaaduudiiji pyiimioodoor tahaggyi buudaa.

Zaluuxan Van Li-çzy bolbol Çapeiji xamagaalagşadai toodo jabaa. Baaxan bariigiin saana xorgodood huutaraa, Van Li-çzy bolbol dalsadai pyiimioodoi buudaxiiji jaaza boiluulxa geeşeb geze bodobo. Dalsanai pyiimioodiiji butasoxixiiji hedehen, tereenei erxim nyxer Vanai xarahaar baitar aluulşahan jym.

...Van şiidebe. Өөringөө ofiiceerte jyyş xelengyi, өөringөө vintoovkiiji ba granaadiiji abaad, uragşaa mylxize exiibe.

Japoonton bolbol tedeen teeşe mylxize jabahan xitad soldaadiiji xarazarxiba. Teed, Van Li-çzy xadaa daisanai homonhoo bejee daldalaza yidibe. Xedexen minuuta soo baigaad, yşөөl uragşaa oroxo geze bodobo.

Nege çaas... xojor çaas yngyrbe. Van xadaa japoontonoi ara talada garşanxai. Vintoovkoo orxiood, miil zada ba granaad xojoriiji gartaa bariza, uragşaa holzorobo. Daisanai pyliimiood xyrter dytexen bolzoi baina. Xori... arbantaba... arban alxa bolbo. Van uragşaai dabxina. Pyliimioodto tee dyteleed, genete bodozo, uragşaa dab geed, granaadaa şidezerxibe... Granaad tehereze, pyliimioodşji butaran halşaba.

Van hөөrgөө dab gexiingee tende, dalsanai pyliimiood soxom halaba geeşe gy geze şalgaxaa xysene. Gansa zada—zebsegtei Van yşөө uragşaa jababa. Japoontonoi xorozo balhan okoopodo xyrexiingөө tende, buu todxozo balhan japoon soldaadiiji xarazarxiba. Japoon soldaad, Vanai gariiji buudazarxioo. Daxin buudaxa geed yrdieөgyi, Van yseren buuza, zadaaraa xadxan, tereeniiji unagaaba. Granaadalgaa teherehen gazarta butahyrehen xojor pyliimiooduudiiji ba taban japoonsko soldaaduudiiji xaraba.

Şarxatahan garaigaa ybedөөş'ji haanь, Van xadaa өөrigөө zoltoido bodono, jyyb gexede, өөrigөө aluulhan nyxerei tylөө daisadaa alaa.

Xaranxii bolzo baixada, Van өөhediinxidtөө xyreze jirebe.

* *

Xitad arad bolbol bejee daanxai baixiin tylөө temeselde өөringөө geroiizm ba şin zorigoor byxii delxeiji gaixuulna.

Dainai tyryyşiin hara soo Jao Cze-czlin komaandovani doro jabagşa xitadai soldaaduudai bataiьoon bolbol japoonsko syydnenyydei homon doro 19 xonog torşo soo Baoşaanь goorodiiji bariza baihan baina. Hyylşiingөө patroonoi duuhaad balxada, geroiiçeska batalьoon xadaa goorodhoo garza oşoogyi baiga hen. Eseste, japoonsko seregyyd dailan orohon ba gar yzyyrei tulaldaan bolhon baina. Baildaanai hyylşiin çaas tuxai jyynş medegdenegyi: eneen tuxai xeleze ygexe negezch yyde ylөөgyi. Tedener bygedөөrөө geroin yxelөөr yxөө.

Xitad soldaaduud bolbol Taicaanai oboroonodo tusagaar geroiizm xaruulhan baina. Ene goorod abxiingaa urda tee, japoonton bolbol eneen deere 800 garan aviacioono boombonuudiiji xajahan, xeden udaa artiileerieer buudahan baina. Goorodoi yyiicede japoontonoi yzegdexede, xitad soldaaduud xorgodoodgohoo garza, zadaaraa ataakada orohon baixa jym.

Polkoovnig Jan Ju-çyyne komaandovani doro jabahan, xitadai otriaad bolbol zyg byxenhee xyrieelegdeed balhanş haa, Gyllnei xadanuudta 10 hara soo dailaza, 100 garan baildaa xee. Japoonton 5 mianga şaxuu xynyydee aluulhan ba şarxatuulhanş haa, tus otriaadiiji ygeixeze şadaagyi. Ene zilei apreelь soo Jan Ju-çyyn bolbol suxarixa gehen prikaaz abaa. Xojor nedeeli soo tahaggyi baildaa xeze, japoonsko xyrieelegdeşe tahalan multaraza, өөhediingөө aarmida niilehen jym.

* *

Liaanь xadaa Kantoon—Xanьkoyyske tymer zam deere maşiniistaar xydelmerildeg hen. Xitadai aarmida oroxo zonuudiiji ba amynice şirehen eşэloonguud ene magistraalia ar jabadag baigaa. Japoonsko aviaaca yderbyri dobtolgo xedeg hen. Gebeş, japoonsko homonuudai teherelgiin aviaanai yşөө xysed zamxaagyi baixada, xydelmerişed jireze, tedenei ebdehen xaragiiji zahadag baiba.

Japoonton tymer zamai xyyrgenyydiiji ebdexiin hedelge xeed, jadaa. Tiixeleeree, japoonsko komaandovani bolbol poojezd abza jabahan parovoozuudiiji buudaxa gehen prikaaz iioodçiguudtaa ygehen baina. Liaanai buu homo şireze jabatar, parovooz deerenь daisanai samoliooduud yzegdeze, parovoozlinь pyliimioodoor buudaza exilhen baina. Liaanь jixe xyndeer şarxatahanşji haa parovoozo zoloodozo, poojezdoo xyrexe gazartanь xyrgehen baixa jym.

Yxedxeze baihan maşinistiiji gertenь oruulaa hen. Liaanь өөringөө xybyynde xeden yge xeleze yrdihen baina.

—Şi xadaa minii gansa xybyyn bainaş. Xerbee iigeze şarxataagyi haa, şamaiji iime aiuultai xeregte oruulxiiji xysexegyi hem. Xerbee şi aigaagyi haa, şi manai aarmiin zergede oroxo hen xaş. Şi xadaa өөringөө esegiin yxelei tylөө japoontondo xariuulaxa johotoiş.

Liaan nygşebe. Xedexen yder yngereed baixada, 16 nahatai Liaan In exehee xaxasaza, froont oşohon jym.

N. KOZLOOV.

Şine arteelьnyyd

Burnnogopromsojuuzai sisteemede şine promarteelьnyyd emxidxegdebe. Todorxoiion xelebel, Bargazanai aimagta xojor, Zakaaminda, Jaruunada ba Ulaan-Yde goorodto nezeed arteelьnyyd emxidxegdebe.

500 tuulainuud

Oiriin sag soo, manai respyyblikee xojor zuun tolgoi „Rysaak" ba zuun tolgoi ameerikiin „Noork" geze tuulainuud Ytaa goorodhoo elьgeegdexenь. Edeeniiji, Biçyyrei ba Xoriiin aimaguudai oi modon soo, ysxexiin tulada taraan tabixa baina.

Eneenhee gadna, respyyblikiin kolxoozuudta 500 tolgoi, yyiterte tuulainuudiiji xubaaxaar baina.

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuud. ZURAG DEERE: şarxatahan zaluu xybyyn. (TASS-iin fotoxrooniko).

...ba Ulaan-Seregei Floodto abalga

Ulaan Aarmida abalga bolbol ...i zaluu xyn byrnin azabaiiilda ton jixe sobiiti bolno. Ulaan Aarmida oroxiingoo yşөө urda tee priziivnigyyd bolbol zorimgoi pexoodoixid, xurdan tyrgen kavaleriistnyyd, zyrxete tankiistnuud, mergen buudagşa artilleriistnyyd, soloto lioodçiguud bolxiin tulada өөhediigөө beledxeze exilne.

Erelxeg xatuugai ba erid zorigoi hurguuli geze Ulaan Aarmiiji ton zyb nerelene. Hanal bodolooroo ba şadal xysөөrөө şanga xynyydiiji, exe oronoigoo aldar soliin tylөө alişji yjede gabijaa xexeer belen baigşa xynyydiiji Ulaan Aarmiiin çaastьnuudta xymyyzyylne. Xasaan nuurai raioondo, komandiirnuud ba bojeecyyd bolbol aguujixe Staalinai nereer ataakada orohon baina. Ene xadaa maassova geroiizm baigaa hen.

Ulaan Aarmida ba Uhan-Seregei floodto orohon xynyyd bolbol ton jixe politiiçeske, texniiçeske ba niitebolbosoroloi hurguuliiji yngergene. Aarmi ba floodto jirehen xeden miangaad zaluu xynyyd xadaa tomo sojedineeninyydei erxim komandiirnuud ba komissaarnuud boldog, speciaalьna seregei erdem olodog baina.

Ulaan Aarmiin ba Uhan-Se... Floodoi bojeecyyd bolbol yderbyri vojeenne teexnikiiji yzeze, vojeenne albaxexe ziinyydeigee torşo soo erxim speciaiistnuud bolno.

Ulaan Aarmiin bojeec byxenei urdanь erdem ba kylьtyyre teeşe yrgen zam neelgetei. Egeel iimehee, soveed zaluuşuud—manai aguujixe exe oronoi aldarta partrioodudd baga nahanhaa xoişo vojeenne alba... tuxai hanalaa tabina.

Soveed patriood baixa gedeg, ene xadaa өөriingөө orondo, өөriingөө aradta ynen sexeer alba xexe, bolьşevigyydei paarti ba araduudai voozdь nyxer Staalinai zaabariiiji narinaar dyyrgexe gehen udxatai.

„Manai arad miirte duratai, tereenei aguujixe aşagiiji segnedeg, byxii delxei deere miirei tylөө temesedeg,—nyxer Voroşilov xelee hen,—zygөөr manai arad dailaldazaş şadaxa. Gansal dailaldaza şadaxahaa gadna, myn dailaldaxa duratai. Xerbee, xezee-negete, galzuu agreessornyyd xadaa buu barixiiji soveed aradii baalaa xadanь, manai arad bolbol 17 zilei saad tee, өөriingөө daisadiiji jaaza soxioo hem, mynөө өөriingөө şine, socialiis baidaliiji jaaza baiguulza bainab, egeel iime oroldolgoor ba şadabaritaigaar soxildoxo ba xysed eseslen ilataraa buugaa orxixogyi baina". *)

Hyylşiingee amisxal xyrter, exe orondoo preedanne baixa—ene xadaa Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiin bojeecei ynen ba omog kiiaatva myn!

Caarska aarmi xadaa aradta xarşa ba daisan baigaa. Tereende albaxelge xadaa azalşadta xyşer xynde baigaa. Caarska generaalnuud bolbol өөhediingөө oficeernyydte iigeze bişedeg hen: „Soldaadai urda baixadaa, tere xadaa xyn geeşe geze ...marta... Soldaad xadaa miin le...ge medexe bolhon, aduuhan ...mitan geeşe gehiiji, oficeer xe...dee ...araada abxa johotoi".

Caarska aar... ...ldaad xadaa erxegyi bai...

Ulaan Aarmida ...an graazdanuud bolbol by... graazdanuudtai adliaar, ...iin erxiiji xereglexe bai... Staalinska Konstituuca ...şegdenxei.

Ene zilei abalgada socializmiin aguu jixe ilaltanuudai yrenь todoor xaragdaxa baina. 1939 onoi priziivnig xadaa erdemtei, kylьtyyrne ba texniiçeske graamotna xyn.

Ene zilde, Ulaan Aarmi xadaa xeden miangaad tooto eldeb janziin speciaiistnuudiiji sleesarьnyyd, montioornuud, şoofernuud, mexaaniguud, xelxiee xolboonoi speciaiistnuudiiji abxa baina.

Seregei strojevoi albanda abtaxa zonoi proceentenь zilhee zilde urgana.

1939 ondo tatagdagşadai dunda—xeden miangaad voroşilovsko strelooguud, GTO ba GSO-goi znaçkiistnuud bii. Xeden miangan zaluu xynyyd xadaa lioodçiguud, paraşutiistnuud, bojevoi maşiinanuudiiji zoloodogşod bolonxoi, Ulaan Aarmidaa jiree.

Ulaan Aarmiin ba Uhan-Seregei Floodoi çaastьnuud bolbol daralaita, bogoolşolgo ba eksploataaciiji medexegyi, elyyr enxe, xyxiyyn sengelig, erdemtei zaluuşuudiiji ene zilde abxa baina.

Ulaan Aarmiin ba Uhan-Seregei Floodoi byxii sostaavai—politxydelmerilegşed, komandiirnuud, bojeecyyd, byxii partiiina ba komsomoolьsko organizaacanuudai urda tuilai jixe zoriigonuud tabigdana.

Zaluu ulaanarmeicyydei dunda jabuulagdaxa, partiiina-politiiçeske xydelmeriiin byxii sisteemiiji bodozo yzexe xeregtei.

Çaastiiin iiiçne sostaavai, partiiina ba komsomoolьsko organizaacanuudai tusagaar anxaralnuud bolbol jirehen zaluu zoniiji bojevoi beledxelei xeregte aiibolxo zergeerenь hainaar ba yreteigөөr xereglexiin tulada, tedenei kylьtyyrne-politiiçeske xemzeeji ba speciaalьna beledxeliiji şalgaxa jabadalda şiglyylegdehen baixa johotoi.

Angiiin daisadtai ebseşegyi baixa jabadalai ba bolьşevilg heremziin dyyxede zaluu bojeecyydiiji xymyyzyylxe, vojeenne niuusiiji narin xadagalaxa jabadalda tereeniiji hurgaxa xeregtei.

Zaluu bojeecyydiiji niitiin aktiivna xydelmeride, tedenei erximyydiiji paartida ba komsomooldo oruulxa şuxala.

Ulaan Aarmida jirehen zaluuşuud bolbol bariiganuud, zavooduud deere, kolxoozno pooiinuud deere aguu jixe Staalinai nereer, aguu jixe ilaltanuudiiji tuitahan baina. Tedener bolbol aguujixe Staalinai nere doro, Ulaan Aarmida jireze, soveed aradai daisadiiji, tedener xaanahaa jireneb, tendenь soxixo ba ygeixexe baina.

Brigaadna komissaar

F. S. JYYDIN

*) 1939 onoi main 1-nei yder, Ulaan plooşçadь deere xelehen yge.

...gaixaiışa... ...alla, ...өө baiguulhan aldarta ...Aarmida soveed aradai ...g baihanai demonstraaca ...ol.

...er Staalin bolbol manai ...Aarmiiin gurban onso ...zaahan baina:

...ai Ulaan Aarmiin ne... ba gol yndehen onso ...jyyb gexede, Ulaan ...xadaa syleөlegdehen ...erişen ba tariaaşanai ...geeşe, ene xadaa Ok...ska revoliyyciin aarmi, ...aadai diktatuuriin aar...şe...

...ai Ulaan Aarmiin xojor... onso ilgaanь jyyb gexe... e, manai aarmi xadaa ...oronoi araduudai xoo... axadyygei aarmi gee...

...tee, Ulaan Aarmiin gur... onso ilgaanь. Ene xa... anai byxii Ulaan Aarmi... teren orohon, internacio... iin yzelde, internacio... iin hanal bodoldo bai... Staalin, „Ulaan Aarmiin ... onso ilgaa tuxai").

...ai Ulaan Aarmiin ede ...onso ilgaata zyilnyyd... eenei xysenei ba ilagda... istoçnig baina.

N. A. ŞÇOORSIIN naha barahanhaanь xoişo 20 zil yngerbe

LEGENDAARNA POLKOVOODEC

UkraiinIin arad xadaa interveentnyydtei ba sagaangvaardiiinxidtai temeselde talaanttai komandiirnuudiiji ba seregei zyrxeligei emxidxegşeneriiji ysөөn bişeer debzyylhen baina. Tere xadaa Leenin Staalinai paartiiin udaridalga doro, orod aradai axadyygei tuhalamzaar, butarxai zizexenyyd partizaanska otriaaduudhaa Ulaan-Aarmiiin poolknuud ba diviizinyydiiji bogonixon bolzor soo baiguulza şadaa. Ukraiiniin aradaar debzyylegdehen komandiirnuudhaa egeel suutainь—Şçoors. Arban doloon hara soo—1918 onoi maart-haa 1919 onoi aavgustiin 30 xyrter,—soveed aradai, interveentnyydtei ba sagaangvaardiiinxidtai jabuulhan oteeçestvenne syleөleigiin dainai froontnuud deere N. A. Şçoorsiin bojevoi azaljabuulga yrgelzelhen baina.

1918 onoi maart-apreelьda, interveentnyydtei temeselei tyryyşiinь haranuudta, zyrxelig „Mikool abaga" (23-tai Şçoorsiiji partizaanguudiinь tiigeze nerledeg baigaa) tuxai aldar suu çerniigovşçineer taraşoo hen. Araixan le 300 400 bojeecyydtei terenei otriaad bolbol Breest—Litoovskiin talahaa gomeelьske şiglen dobtolzo jabagşa interveentnyydtei 41-dexi koorpusai çaastьnuudai soxiitonuudiiji gaixamşag şangaar tesen dabahan baina.

Tere xadaa interveentnyydtei tyryyşiin baildaanuudai oopedhoo, butarxai zizexen otriaaduudiiji niite komaandovalalga ba bolьşeviig xytelberi doro ton tyrgөөr negedyylxiin şuxala baihaniiji şangaar oilgohon baina. Udanşgyi өөrilngөө soraatniguuda! gryyppetei Moskvaa teeşe duuduulza oşood, enenei tuxai Leeninde өөrtenь doklaadoval a.

Leenintei beseede xadaa Şçoorsiin azabaidalda ugaa jixe rooliiiji ezelhen baina. Ukraiiniin bolьşeviigyydte, Leeninei ygehen direktiivyyd ba nyxerei zaabarinuud xadaa Şçoorsiiji zoriigzuulna.

Ukraiiniin partizaanguudai urda, todo honor zoriigo tabigdahan baigaa. Tereniiji gyisedxexiin tulada, xamagaii tyryyn, xydelmerişen angiiin xeregei iiaitada etigexe, tesemgei, hanaa amar baixa xeregtei baiba. Şçoorsdo, ede şanarnuud bultadaa bii jym hen.

Soveed Rossiido baiza, Ulaan Aarmiiin sagyrgelziiн çaastьnuudiiji emxidxelgiin ba komsostaaviiji beledxelgiin oopedoor bajazaad, 1918 onoi namar Ukraiinadaa busaza oşohon baigaa.

Gadaadiin ezemdegşedtei ba tedeeneer tabimai Geetman Skoropaadska gegşetei, Ukraiiniin aradai negeşji yderte zabharlaigyi jabuulhan geroiiçeska temesel xadaa şine, ulam emxitei foormotoi bolno. Ukraiiniin xeden olomiangan povstaancanuud—partizaanguud bolbol orodoi xydelmerişen ba tariaaşanai tuhalamzaar daisanda yxelei soxiso xexiin tulada, Gadaadiin seregyydei byheleigiiji dabaza, Soveed Rossiin xile teeşe oşodog boloo hen. Ende partizaanska otriaaduud xadaa rootnuud, bataiьoonuud, poolknuud bolgogdodog baiba.

Şçoors xadaa Ynieeçe geze staanca deere, XVII veekte poolьsko paananuudtai temeselde aldarşahan, Ukraiinska kazaaguudai geroinuudai negenei—Boguunai neremzete Ukraiiniin I-degeer soveed poolkiiji emxidxebe. Şçoors xadaa ton xynde ysloovinuudta, obmyndirovaaniiin, zebsegyydei, beledxeltei komsostaavai jixexen dutuu baixada, xedexen nedeeliiin torşo soo partizaanska eldeb janziin maassahaa, Ukraiinada baiguulagdaza baihan byxii bişenyyd, ulaanaarmiiin çaastьnuudta zişee bolxoor, haisa hurgagdahan ba soveedei soznaatelьna discipliineer bexizehen poolkiiji baiguulza şadahan baina.

N. A. ŞÇOORS

Udanşgyi, interveentnyydtei geetmanska gaidamaaguudtai ba petliyyrovcenyydtei baildaanda Boguunska poolk bolbol Şçoorsiin komaanda doro jabaza, legendaarna aldar soliiji olohon baina. Daisaniiji flaanganuudhaanь ba tiilheenь soxixo, orşom baidaliiji oilgoxo arga ygengyigөөr genete soxixo geze, partizaanska baildaanuudhaa garhan taaktikiiji Şçoors xadaa şadamgaigaar xereglegeg baigaa. Şçoors xadaa өөrilngөө geroiizmiin zişeenyydeer bojeecyydiiji zoriigzuulza, tyryyşiin zergede sagyrgelzede baidag, ton ajuultai razveedkanuudta olodaxin өөrөө jabadag baigaa. Gebeş, bojeecyydeigee aminahaar demii gazarta edirxedeggyi hen. Өөrilngөө maneevrnyydei bodomzologdohonoi ba nariaar planomeerne baihanai aşaar, bojeecyydiinь hurgagdanxai ba disciplinetei baihanai aşaar, minimaalьna geelteteigeer, daisanai gol xysiiji ygei xelgiiji tuiladag belei. 1919 onoi janvaariiin 19-de m. Sednioovoi şadar bolhon baildaanai hyyleer, pooli xadaa gaidamaaguudai yxehen bejenyydeer xuşagdaşahan baigaa hen. Boguunanuudai geehen jyymenь gexede,—nege mori. Iime zişeenyydiiji ton oloor xaruulxada bolxo. „Boguunanuud" geze ygiiji duulxadaa le, daisad şişereldedeg baigaa. Boguuncanuudiiji xedlideşji suxaridaggyi jym, suxariaaşhaa „zadaar haisa soxixiin tulada xyse abxiin tylөө negexojorxon alxamda".

Өөrilngөө ton dytiin soraatniguud, Vasiili Bozeenko ba Timofei Çerniaak gegşedei tuhalamzaar Ukraiiniin 1-dexi diviiziin bişe bişenyyd poolknuudiiji Boguunska poolkiin zanşalaar xymyyzyylhen baina. Tere diviiziiiji komaandovalalgada Kiijeviiji syleөlhenei hyyleer 1919 onoi maartda orohon baina.

Gadaadiin ezemdegşediiji Ukraiinahaa yldeheneigөө hyyleer, petliyyrovcyydtei sagaanpoolьsko seregyydtei baildaanuudta ba 1919 onoi zun Ukraiinada grazdaanska dainai istoori soo şine tolotomo xuudahanuudiiji bişene.

Viniicke, Berdiiçevske, Korosteenьske, Staarokonstantiinovska, Proşkyyrovske bojevoi operaacanuud xadaa Şçoorsiin ton jixe talaanttai polkovoodec baihiijinь xaruulaa. „Ene xadaa revoliyycede xeregteii baihan tuladanь—ene xadaa baixal johotoi"—geze, Şçoors bolbol sag yrgelze xeledeg ba xeregteii geze hanahan jyymejee, jamarşji berxeşeelnyydei baibainiş tulladag hen.

Tere xadaa xaniaadanhaa zyderze, ybedehen bolboşji, untangyigөөr xede xeden syytke soo xydelmerildeg baigaa. Daişaixii uçaastog deerehee busaza jabaxadaa, өөrilngөө sylөөte minuuta byxeniiji, politiiçeske huralsaiiiji ba poliitiko-geegerelei xydelmeriiiji poolknuudta zahan tabixiin tulada xeregledeg belei. Tereende, talaanttai polkovoodeciin ba bolьşeviig xytelberilegşiin şanarnuud tolotomo haixanaar zoxildohon baina. Diviiziin çaastьnuudta baihan, terenei xemzeegyi jixe avtoriteediinь yndehe uzuuriinь tere baigaa.

Şçoors xadaa bolьşeviig paartiiin xelberişegyi xysende ton gynzegiigөөr etigedeg, Leeninei, Staalinai ba tedenerei, tere yjede Voroşiilov tyryyteigeer Ukraiinada xydelmerilze baihan ynen soraatniguudainь demzeltiiji ba xytelberiiiji yderbyri yzedeg baigaa.

1919 onoi aavgustiin 30-da Korosteen şadarai baildaanda Şçoors xadaa daisanai buugai homondo dairagdaza aluulhan baina. Terenei huuridanь, hurguulida tereegeer xymyyzyylegdehen xeden zuun zaluu komandiirnuud zagsaa belei. Şçoorsiin kyrsaantnuudai nileed oloniinь, mynөө yjede poolknuudiiji ba diviizinyydiiji komaandaina. Delxei deere egeel xysetei ba egeel kylьtyyrne Ulaan Aarmi bolbol өөrilngөө geroiiçeska zanşalnuudiiji nariaar saxiza, Şçoors şingi zyrxelig geroinuudai zişeenyyd deere, өөrilngөө socialiis exe orondo xizaarlaşagyi inaglalai ba geroiizmiin yzelөөr bojeecyydiiji xymyyzyyldeg.

Je. Geraasimov.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi seessiiin neelge

Moskvaa, aavgustiin 28. (TASS). Mynөөder, 14 çaas 11 minuutada, Kreemlьde, SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi seessi xydelmeriiөө exilbe.

Depytaaduud bolbol Sojuuzai Soveedei tyryylegşe A. A. Andreejevei ba terenei orologşo T. D. Leseenkiin, tiigeed loozonuudta—paartiiin ba pravitelьstviin xytelberilegşedei, RSFSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei çleengyydei ba aradai komissaarnuudai jirexedenь yni udaan aplodismeentnyydeer ugtaba.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad Andreejev bolbol Sojuuzai Soveedei eelzeetebişe dyrbedexi seessiiiji neegdebe geze sonosxobo. SSSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveedeer Seessiiin xaralgada gurban asuudai oruulagdana geze medeesebe. Xydөөazaxiin naloog tuxai zakoonoi projeekt, bygedeniitiin seregei ujalga tuxai zakoonoi projeekt ba Germaani ba Soveed Sojuuzai xoorondoxi dobtololsoxogyin tuxai doogovoriiji ratifikaacalga.

Depytaad Şagimardaanovai duradxalai johoor, Seessi bolbol duradxagdahan xelsexe zyilnyydiiji negen duugaar batalna.

Depytaad Kyznecoovoi duradxalai johoor Sojuuzai Soveed bolbol negedexi asuudai tuşaa doklaadiiji, mynөөder, ydeşiin 19 çaasta Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarhan zasedaani deere sonosoxo gehen togtoomziiji abna.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei negedexi zasedaani xaagdana. 16 çaasta, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei zasedaani bolxo baina.

(TASS).

Tyryy kolxoozuud

Biçyyr, aavgust 27. (Telefoonoor abtaba). Biçyyrei aimagai Kryylinei, Staalinai, Çapaajevai neremzete ba „Ulaan-Odon" kolxoozuud bolbol xuriaalgiin xydelmerinyydiiji şadamaraar, zybөөr zoxiiduulan jabuulhanaigaa aşaar, xuriaalgaa hajaar dyyrgexee baina. Ede kolxoozuud xadaa xuriaalgiin prostoi maşiinanuudaar xadaxa plaaniiji yni dyyrgee. Mynөө, gansaxan le kombainova xuriaalgiinь ploosçadь xysed xuriaagdaadyi xebtene.

Tus kolxoozuudta tariaa hyrielgiin, tariaa soxilgiin ba gyrende tariaa tuşaalgiin xydelmerinyyd jabuulagdaza baina. Mynөө, BKP(b)-ein AK-gei ba aimgyisedkoomoi damzuulgiin Ulaan Tugiiji abanxai, Kryylinei neremzete kolxooz 600 ceentner tariaaji gyrende luşaaba.

Biçyyrei aimag xadaa tariaa xuriaalgiiji respyyblike dotoroo egeel tyryylen, hain şanartaigaar dyyrgexiin tylөө temeseze baina. SOOBENNIKOV.

MIIL 74 gaa XADABA

Selengiin aimagai, Gelьberiiin somonoi, „Ulaan Traaktor" kolxooz bolbol xamta 673 gektaar tariaalantai aad, aavgustiin 19-de tereneigee 74 gektaar xadaba. E. XANDAZAAPOV.

Yçood xelge hainaar jabuulagdana

Tarbagatai, aavgust 28. (Telefoonoor abtaba). Tomo yylterei mainuudiiji yçoodto abalga Tarbagataida organizoovannoor jabuulagdaza baina. Mynөө, aimagai „Veliikaja Strooka", „Pyytь Oktaabrь", „Pyytь Leenina" ba „Kraasna Bojeec" kolxoozuudta mainuudai yçood xelge dyyree. Ende, yçood abalga instryykciingee johoor jabuulagdaba.

Yçood xelgiin 4 komiissinuud xadaa xydelmeriөө busad kolxoozuudta jabuulza baina.

G. PETROOV.

Tuşaan abalgada belen

Jaruuniin aimagai, Yiьdergiin somonoi, Kiirovei neremzete kolxooz bolbol ene zilei şine urgasiiji tuşaan abalgada xysed beledxee. 100 toonn bagtaasatai nege ambaaranь, meşeeg, taar ba tariaa zөөxe moridoi xomuud tonog g. m. tyges belen.

D. Yiьdergyyjev.

Сэлэнгинскын историческэ һууринуудаар

Сэлэнгын аймагта vнтэй олон историческа памятнигууд бии. Эндэ декабристнууд—аха дvvнэр Михаил, Николай, Бестужевууд ба Торсоп гэгшэд vни удаан һууһан байна. 1875 ондо Одессэдэ vндэһэлэн бии болһон „хvдэлмэришэдэй Южнороссийско союзай" членэй—политичэскэ сvлэгдэһэн Наддачинай хvvр эндэ табигданхай.

Н.-Селенгинскэдэ декабрист Н. Бестужевай байралһан, Старцовой гэр бии. Энэ гэр болбол тэрэнэй проектоор баригдаһан байгаа.

БМАССР-эй Совнаркомой тогтоомжоор энэ гэртэ Бестужевай музей организовалагдаханӗ.

Мvнөө музейн нэрэ дээрэ элдэб янзын экспонадууд организацинуудһаа ба энээниие һонирхоһон нюурнуудһаа орожо vргэлжэлһөөр. Н. А. Бестужевай тvрэлхидһөө бэшэг абтаа. Литературна музейн директор академик Владимир Бонч—Бруевич (Москва) хадаа БМАССР-эй Совнаркомой туpvvлэгшэ нvхэр Ивановой нэрэ дээрэ бэшэһэн бэшэг соогоо иигэжэ бэшэнэ: „Би мvнөө энэ оной январиин 24-эй „Правда" дээрэһээ танай тогтоомжоор, Сэлэнгинскэ селодо аха дvvнэр Михаил ба Николай Бестужевуудай гэр реставрировалагдахань гэжэ уншааб. Энээнэй гайхамшагынь хэлэлтэгvй. Энээниие али болохо аргаар һайнаар хэхые хvсэгдэхэ байна.

Сэлэнгэ мvрэнэй эрье дээрэ (Н. Сэлэнгинскэһээ 1,5 километр газарта) латинскэ хэлэн дээрэ гаршагтай английскэ миссионертэ памятник байгаа. Сэлэнгинскэһээ дvрбэ модоной газарта, Сэлэнгын зvvн эрье дээрэ, декабристнуудай могило бии, могилонууд дээрэнь Петровско завод дээрэ шудхагдаһан, шэрэм памятнигууд бии. Эндэ декабристнууд-хойто нюуса обществын членгvvд Н. А. Бестужев, К. П. Торсон, декабрист М. А. Бестужевай һамаган ба хvбvvн хvдөөлvvлэгдэнхэй.

Декабристнууд болбол Сэлэнгинскэдэ ажахын-культурна ба гэгээрэлэй хvдэлмэринvvдые ехээр хэһэн байна. Тэдэнэй Сэлэнгэдэ байһанай тухай манай vдэрнvvдтэ элдэб легенднvvд ба сказанинууд бии.

Сэлэнгинскэ болбол прибайкалые колонизацилха историдо ехэ роль дvvргэһэн байна. Гэбэшье, эндэ декабристнуудай бии болоһонһоо хойшо (1840 он) Сэлэнгинскэ болбол өөрынгөө анханай удха шанарые алдаһан байна. Хитадтай хэгдэдэг наймаан Хяагта дээрэ абаашагдаһан, администрацинь Дээдэ-Удэдэ асарагдаһан байгаа.

Тэндэ хадаа XVII зуунда ород ба монголой байлдаанай болоһон газарта барягдаһан часовни vлдэһэн юм. Эндэ болоһон монголнуудта хэгдэһэн тулалдаанууд гетман Демьян Многогрешный гэгшын нэрэтэй холбоотой байна.

1740-1769 онуудта Сэлэнгинскые захиржа байһан, воевод Ворфаломей Якобиның памятник часовниин хажууда бии.

Р. Тугутов.

Socialiis gazarta… riaalangai agitaato… nuud

Tyryy oopeduudaar ze… legdehen ba viistavkede xa… dagşa tyryyşyyl bolbol my… busaza jireed, niutaguudtaa… jixe agitacioonno-maassova… delmerinyydiiji jabuulza ba… Edener xadaa viistavke d… xarahan yzehenөө ton jixe… xaraltaigaar kolxoozniguu… xeleze, oilguulza baina. Ede… bolbol ulam jixe entyziaazm… gaar xydelmeridөө orozo, … meer xydelmerilze, zişee … ruulza baina. Ziseelxede, … no-Kilyyçiin MTS-iin kom… nioor, viistavkede xabaad… nyxer Oçiirov bolbol yder… 35 gektaar xuriaaxiin … imagta le staxaanovskaar … lana. Oçiirov xadaa zabha… giingaa yjede kombainova … regaadaigaa çleengyydte ba… sadta soveed şine xyny… bytөөgdehen xysete maş… nuud, terenei rekoordno … bytөөsenyyd, socialiis ga… riaalangai amzaltanuud … xeleze ygebe.

Myn, viistavkede xabaa… şa, zaluu komsomoolec, … xoloin MTS-iin traaktorna… gaadiin brigadiir nyxer … kov Agei Abroosimoviç … bol viistavke tuxai 80 … xөөreldөөnyydiiji kolxo… guudai, MTS-iin xydelme… şedei dunda jabuulba. Xo… loin MTS-iin direektor … Soobolev bolbol Moskv… busaza jiramseeree, MTS-… xydelmerilegşedei ba kol… niguudai miiting deere viist… tuxai doklaad xebe.

Socialiis gazartariaalangai… agitaatornuudai gaixamşag… siiji zybөөr ba şadamaraar… reglelge, tedenei agitacio… maassova xydelmerinyydiij… bөөr tabilga tuxai BKP(b… M-Siberei ba Biçyyrei ra… muud xemzeenyydiiji … togtoolnuudiiji gargaba.

Gexetei xamta, ede … reldөөnyydiiji aimagai … zeedyyd, өөhediingөө x… hanuud deere toliionogyi. … ner xadaa iime şuxala xe… nyydei jabuulagdaza b… obioornogyi. Raioonno … zeedyyd bolbol xaişa… xandaigajaa darii us… za, viistavke tuxai agita… no-maassova xydelmerin… delgeryylxe johotoi.

Viistavke tuxai propaga… byxii xysөөrenь, yrgen … sataigaar delgeryylze, … deere egeel tomo ba … socialiis xydөө azaxiin … oopeduudiiji yrgenөөr … ryylje, nebteryylje azaxiid…

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: [illegible] 12 [illegible] редактора — 2-44, отв. секретаря 2-23, [illegible] — 2-[illegible]; [illegible] — 1-[illegible].

Бурглавлит № 1137

Типография [illegible] БМАССР.